

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Щытхуыцӕу «Адыгэ Республикэм наукэмкӀэ
изаслуженнэ юфышӕшху» зыфиӀорэр
С.К. Къуижӕм фӕгъэшъошӕгъэным ехыӀлагъ

Наукэм ихӕхъоныгъэ илахъ зэрехишъхъэрэм ыкӀи Ӏӕпӕлӕс-
ныгъэ ин зилӕ юфышӕшху ягъӕхъазырын чанӕу зэрӕхӕла-
жъэрэм апае щытхуыцӕу «Адыгэ Республикэм наукэмкӀэ
изаслуженнэ юфышӕшху» зыфиӀорэр Къуижӕ Саидз Казбек
ыпхъум — физикэ-математикэ шӕныгъӕхэмкӀэ кандида-
тым, апшъэрэ профессиональнӕ гъэсӕныгъэ зыцарагъӕгъо-
тырӕ кӕралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъопӕ кӕра-
лыгъо технологическӕ университетыр» зыфиӀорэм иректор
фӕгъэшъошӕгъэнӕу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАКӀУЩЫНӕ Аслъан

кӕ. Мыекъуапӕ,
гъэтхалэм и 17, 2016-рэ илъэс
N 26



МӕфӕкӀ зӕхӕхъэм цыфыбӕ хӕлӕжъагъ

**Къырымрӕ Севастопольрӕ Урысыем
кызырӕхъагъыгъӕхэр илъэси 2 зӕрӕхъугъэм
фӕгъӕхъыгъэ митинг-концерт тыгъуасӕ тикъӕлӕ
шъхъалӕ щыкӀуагъ. Мыекъопӕ кӕлӕ паркым дӕжъ
щыкӀогъэ мӕфӕкӀ зӕхӕхъэм цыфыбӕ хӕлӕжъагъ.**

Ахӕм ахӕтыгъӕх Адыгэ Рес-
публикэм и Лышъхъэу ТхъакӀу-
щынӕ Аслъан, АР-м и Къӕра-
лыгъо Совет — Хасӕм и Тхъа-
матӕу Владимир Нарожнӕр,
Адыгеим и Премьер-министрӕу
Къумпыл Мурат, министрӕхэм
я Кабинет хӕтхэр, депутатхэр,
общественнӕ организациехэм
ыкӀи объединениехэм ялӕкӀо-
хэр, нэмыкӀхӕри.

АР-м и Лышъхъэу зӕхӕхъэм
пӕублӕ псалгӕ кыщишӕызӕ
илъӕситӕкӀӕ узӕкӀӕлӕбӕжмӕ,
Къырымрӕ Севастопольрӕ Уры-
сыем кызырӕхъагъыгъӕхэр
тикъӕралыгъо щыпсӕурӕ цыф-
хэмкӀӕ мӕфӕкӀ шъыпкӕ зӕ-
рӕхъугъэр кыхигъӕшъыгъ, ащ-
кӀӕ кӕзӕрӕугъоигъӕхэм кӕфӕ-
гушӕуагъ.

— Къырымрӕ Севастопольрӕ
Урысыем кызырӕхъагъыгъӕх-
хэм кыгъӕлӕгъуагъ тикъӕра-

лыгъо зӕрӕлӕшъыр, ащ ипӕшӕ-
хэр ыпӕкӀӕ чыжъӕу плӕнхӕ
зӕрӕлӕкӀырӕр. 2014-рӕ илъӕ-
сым гъэтхалэм и 18-м Къырым
щызӕхӕшӕгъӕ референдумым
зӕфӕхъысыжъӕу фӕхъугъӕхэм
адиштӕу, Къырымрӕ федеральнӕ
мӕхъанӕ зилӕ кӕлӕу Севас-
топольрӕ Урысыем щыц зӕрӕ-
хъужыгъӕхэм фӕгъӕхъыгъэ уна-
шӕом кӀӕтхӕгъ УФ-м и Пре-
зидентӕу Владимир Путиныр,
— кыӀуагъ ТхъакӀущынӕ Ас-
лъан. — Дунӕ политикэм ти-
кӕралыгъо чыплӕшхо зӕрӕши-
убытырӕр кызырӕдгъӕлӕгъуа-
гъэм дакӀоу, хӕхъоныгъӕхэр
зыщытшӕшт едзыгъор зӕред-
гъӕжъагъэр, тицынӕгъончъагъэ
кӕтыухъумӕн зӕрӕтӕкӀыштыр
зӕкӀӕми агурыдгъӕуагъ. Дунӕ
терроризмӕм пӕшӕуекӀогъӕнымкӀӕ
Урысыем и Ошъогу-космическӕ
кӀуачӕлӕхэм Сирием щырагъӕкӀо-

кыгъэ юфтхъабзӕхэм джыри
зӕ кӕушыхъатыгъ тидзӕхэм
шӕуагъӕ кытӕу япшӕрылӕхэр
агъӕцӕкӀӕнхӕ зӕрӕлӕкӀырӕр,
ащкӀӕ тикъӕралыгъо иавтори-
тет дунаим кызырӕшӕлӕтырӕр.
Къырымрӕ Севастопольрӕ Уры-
сыем кызырӕхъагъыгъӕхэм
фӕгъӕхъыгъэ мӕфӕкӀыр тари-
хъым пытӕу зӕрӕхъуцощтым,
тицыфхэр зезыпхышт, тикъӕ-
ралыгъо илъӕшыгъэ кӕззыгъӕ-
лӕгъорӕ тамыгъӕу ахэр зӕрӕ-
щытыштым сицыхъӕ тель. Сыди-
гъуи тызӕгъусӕу ыпӕкӀӕ тылӕы-
кӀотӕшт.

Зӕхӕхъэм кӕкӀолӕгъӕхэм
кӕфӕгушӕуагъӕх Владимир На-
рожнӕр, муниципальнӕ гъӕпсы-
кӀӕ зилӕ «Кӕлӕу Мыекъуапӕ»
иадминистрацие ипӕшӕу Алек-
сандр Наролиныр, АР-м ип-
рофсоюзхэм я Федерацие ипӕ-
шӕу Устӕ Руслӕн, Адыгеим
ибзылӕфыгъӕхэм я Союз итхъа-
матӕу Светлана Дорошенкӕр.

Творческӕ купхэм, орӕдыло-
хэм, ахӕм ахӕтыгъӕх Луган-
скӕ хӕкум кыкӀыгъӕхӕри, кӕа-
гъӕхъызырыгъӕ концертнымкӀӕ
мӕфӕкӀ зӕхӕхъэр лӕагъӕкӀотӕгъ.
ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и Къӕралыгъо Совет — Хасӕм ия
57-рӕ зӕхӕсыгъо 2016-рӕ илъӕсым гъэтхалэм и 23-м зӕ-
хӕшӕ.

Юфыгъоу зытегушӕлӕштхэм мы кыкӀӕлӕыкӀохӕрӕр ахагъӕ-
хъагъӕх: Адыгэ Республикэм хӕгъӕу кӀоцӀ юфхэмкӀӕ иминистрӕ
иотчетӕу 2015-рӕ илъӕсым МВД-м юфӕу ышӕлагъэм фӕгъӕ-
хыгъэр, кыкӀӕлӕыкӀорӕ законопроектхэм ятӀонӕрӕу ахӕп-
лӕжъыгъӕныр: Адыгэ Республикэм и Законхӕу «Адыгэ
Республикэм имуниципальнӕ образование хӕдзынхэмкӀӕ
икомиссие ехыӀлагъ», «Адыгэ Республикэм икӕлӕ, ирайон
хӕдзынхэмкӀӕ ичӕплӕ коммиссие ехыӀлагъ» зыфиӀохӕрӕм
зӕхъокӀыныгъӕхэр афӕшӕыгъӕнхэр; кыкӀӕлӕыкӀорӕ законо-
проектхэм апӕрӕу ахӕплӕжъӕныр: Адыгэ Республикэм и
Законхӕу «Адыгэ Республикэм кӕралыгъо граждан кӕулыкӕур
зӕрӕшӕхъырӕм ехыӀлагъ», «Кӕлӕгъӕпсыным ехыӀлагъ»,
«Фӕтӕрыбӕу зӕхӕт унӕхэр игъом гъӕцӕкӀӕжъыгъӕнхэм
епхыгъэ юфыгъо зырызхэм афӕгъӕхъыгъ» зыфиӀохӕрӕм зӕхъо-
кӀыныгъӕхэр афӕшӕыгъӕнхэр ыкӀи нэмыкӀ юфыгъохэр.

Зӕхӕсыгъор сыхъатыр 11.00-м Жуовскӕм ыцӕкӀӕ щыт
урамым тет унӕу N 22-м зӕхӕсыгъохэр зыщыкӀохӕрӕ За-
лышхоу хӕтым щӕублӕшт.

Адыгэ Республикэм и Къӕралыгъо Совет — Хасӕм
и Тхъаматӕу Владимир НАРОЖНЫЙ



Къырым кӀуагъӕх

**Гъэтхалэм и 18-м Къырымрӕ Севастопольрӕ
Урысыем зыхӕхъагъыгъӕхэр илъӕситӕу хъугъӕ. Ащ
фӕгъӕхъыгъэ мӕфӕкӀ парадӕу Къырым щыкӀощтым
хӕлӕжъӕнхӕу Пшызӕ шӕолъыр кӕзӕкыдзӕм и
Мыекъопӕ кӕзӕкӕ отдел хӕтхэр кӀуагъӕх.**

Мыекъопӕ кӕзӕкӕ отделым иатаманӕу Александр Данило-
вым кызырӕлӕуагъӕмкӀӕ, Шытхӕлӕ щыӕлӕ отделым хӕтхӕри ягъусӕхӕу
Къырым мӕфишӕ кӕтыштытх, мӕфӕкӀ юфтхъабзӕхӕу ащ щыкӀощт-
хэм ахӕлӕжъӕштытх. ЗӕкӀӕмкӀи нӕбгыри 120-рӕ фӕдиз ахэр мӕ-
хъух.

Гъогу тӕхӕнхӕу кӕзӕрӕугъоигъӕ кӕзӕкӕхэм атаманыр гушӕлӕ
дахӕхэмкӀӕ кӕфӕлӕлӕуагъ:

— Шӕн-зӕхӕтыкӀӕ хӕбзӕхӕу тилӕхэр кӕжъугъӕшъыпкӕжъынынхӕу,
зекӀокӀӕ-шылӕу кышъухӕфӕштхэмкӀӕ пстӕуми щысӕшӕу шъуа-
фӕхъунӕу сышъуцӕгъуы.

ӀШЪЫНӕ Сусан.



Сурӕтхэр А. Гусевым тырихыгъӕх.

Сомә миллион 32,6-рә Адыгеим кыфатлупщыгъ

Адыгеим щыпсәурә Хәгъәгу зәошхом ивәтеранхэм псәуклә амаләу яләр нахышлу шыгъәным пәлухәшт сомә миллион 32,6-р Адыгеим кыфәтләхәгъ. Зы нәбгырәм тәлытагъәу зәтыгъо ахъщә ләпылэгъоу аратыштыр сомә мин 905-м ехъу. Федеральнә гүпчәм кыфатлупщыгъ ахъщәм ишлуагъәклә республикәм ис ветеран 36-мә псәуплэхәр зәрагъәгъотынхә алыәкышты.

Хәгъәгу зәошхом ивәтеранхәм социальнә ләпылэгъу ягъәгъотыгъәным ипрограммә кыдыхәлытагъәу, 2008 — 2016-рә ильәсхәм кыклоцл федеральнә гүпчәм кыкыгъә сомә миллион 660,15-рә Адыгеим кыфәтләхәгъ. Ащ

кыкәләкышлу нәбгырә 801-мә псәуклә амаләу ялэхәр нахышлу ашлынхә алыәкыгъ, ахәм ащышәу ветеран 755-р 2005-рә ильәсым гьәтхәпәм и 1-м ыуж учетым хәуцуагъәх, — кышәлуагъ Адыгә Республикәм ләфшәнымкә ыкыли социальнә хәхьоныгъәмкә и Министерствә. Чыплә зыгъәлорышлэжын кыулыкыухәм кызыратырәмкә, псәуплә зышәкылагъәу алыәтәгъә ветеран 15 учетым кыхәнагъ. Ахәм яфәло-фашлэхәр гъәцәкләгъәнхәм пае джыри сомә миллион 12,8-рә республикәм ишәкылагъ.

(Тикорр.).



Типсауныгъә тылпыплъәным фәлорышлә



Жьәгъәузым пәшлуклорә адыгә республикә клиническә диспансерым зәхищәгъә акциеу «Белая ромашка» зыфилорәр мы мафәхәм Лениным ыцлә зыхырә площадым шыкылагъ.

машка» зыфилорә тамыгъә фагъәшәошагъ.

Мамый Руслән кызыратылагъәмкә, ильәс кәс цыфхәм флюорографии әкүн фае. Хәти зышәпсәурә чыпләм епхыгъә поликлиникәм, район сымәджәшым,

жьәгъәузым пәшлуклорә адыгә республикә клиническә диспансерым ар щиклүн ылэкышты.

— Узыр хәмыужыныхәзә кыхәбгъәшымә ар нахә гъәхужыгъошлу мэхуа, — кәло Мамый Руслән. — Мыщ фәдә акциеухәм яшлуагъәклә тиреспубликә щыпсәурә цыфхәр япсауныгъә тылпыплъәнхәу агу кьәтәгъәкыжы, нахә зы-

фәсакыжынынхәу тыкьәджә.

Ильәс 80-м ехъу зыныбжә Иваникова Галинә Лениным ыцлә зыхырә площадым «Белая ромашка» зыфилорә акциер зәрәщылэщтыр радиомкә зәхищыгъ.

— ләфхәбзәм сыхәлэжән гухәл сшыгъә, — кәлуатә Галинә. — Сипсауныгъә изытет амаләу силәмкә сыхәлпә, мыщ фәдә акциеухәм сәхәлэжә зәпыт. Цыфым ыпкышәол изытет зышәуплэәкүн ылэкышты ләфхәбзәхәм шлуагъә кьәхәу сәлытә, сыдә ләомә тиреспубликә щыпсәурә псәузым япсауныгъә нахә аналә тырагъәтыным фащәх.

ГьОНӘЖЫКьО Сәтәнай.
Сурәтхәр ләшынә Аслъан тырихыгъәх.



— Непә акцием кыдыхәлытагъәу шәоигъоныгъә зилә псәузым флюорографии мыщ щәкүн алыәкышты. ләфхәбзәм пшәрыл шәхәләу иләр жьәгъәузым гүмәкыгъоу кызыдихын ылэкыштыр цыфхәм алыәдгъәлэсыныр, япсауныгъә изытет нахә тылпыплъәнхәр, флюорографии ашлызә ашлынәм фәтшәнхәр ары, — кылуагъ диспансерым иврач шәхәләу Мамый Руслән.

Ильәс кәс гьәтхәпәм и 24-м жьәгъәузым пәшлуклорәным и Дунәә мафә хәгъәунәфкылы. Ащ тарихъ гъәнәфагъә пылш. 1882-рә ильәсым гьәтхәпәм и 24-м зәкләми зәлпәшләрә микробиологәу Роберт Кох жьәгъәузым «ипалочкә» кыгъотыгъ, ащ ыпкә кыкыкыкә цыфхәм уз хылылэхәр ялә зәрәхәурәыгъәунәфыгъ. А уахтәм кышәгъәжәгъәу мы мафәр мәфәлчым шыхагъәунәфкыләу аублагъ. Акцием «Белая ро-

Анахъ дәгъухәр кьәнәфагъәх

Республикә зәнәкьокьоу «Лучшая организация по охране труда» зыфилорәр 2013-рә ильәсым кышәгъәжәгъәу республикәм щызәхәщ. Мы ильәсым Адыгеим ит организацие 330-рә ләфхәбзәм хәлэжәгъ.

ләфшәплә чыплә кьәзытыхәрәм ләфшәныр щынәгъончәу зәрәщытыштым нахә тылпыплъәнхәр, ләфшәлә шылэхәу цыфхәм шәобж зәфәшәхәфхәр атешәгъә мыхәунхәм, узхәр кьәмыузынхәм лыплыгъәнхәр, мы ләэныкьомкә дәгъоу ләжәрә организациеухәр кыхәгъәшәгъәнхәр, нәмыкыхәм щысәтәхыплә афәхәунхәр, ләфшәплә чыпләхәр нахышлу шыгъәнхәр, ләфшәным икьәухәумәнкә анахъ специалист дәгъухәм якыхәгъәшын зәнәкьокьум пшәрыл шәхәләу илэхәр.

Мы ләэныкьомкә 2015-рә ильәсым анахъ дәгъоу ләфшәлагъәхәр кьәнәфәнхәм фәшл куп гъәнәфагъәм организациеухәр кыкылухәгъәх ыкыли шәлхәхәм адишәу ләф шылэхәхәр ләфшәным икьәухәумән чанәу зыгъәцәкләхәр кыхагъәшәгъәх.

Зәфәхысыжәу ашлыгъәмкә анахъ баллыбә кызыхыгъәр ыкыли «Лучшая организация по охране труда» зыфилорәмкә теклоныгъәр зыфагъәшәошагъәр пшәдәкыжәу иләмкә гъүнәпкә гъәнәфагъә зилә обществәу «Газпромтрансгаз Краснодар»

зыфилорәм ифиләләу поселкәу Яблоновскәм дәтыр ары. Ятлонәрә чыпләр кыдыхыгъ Мыекыуапә дәт фирмәу «Комплекс-Агро» зыфилорәм. Ящәнәрә чыпләр фагъәшәошагъә зәлухыгъә ләхәзәхәл обществәу «Газпром газораспределение Майкоп» зыфилорәу Мыекыуапә дәтым.

Анахъ дәгъоу кыхәхыгъә организациеухәр агъәшәлщтых. «Социальная поддержка граждан на 2014 — 2020 годы» зыфилорәм кыдыхәлытагъәу, Адыгә Республикәм ләфшәнымкә ыкыли социальнә хәхьоныгъәмкә и Министерствә дипломхәмрә шлухәфтын ләпләхәмрә зәрагъәгъотыгъәх.

Зыгъәхәзырыгъәр ПИАТЫКьО Анет.

Цыфхәр ригъәблэгъәштых

Адыгеим ыцләкә сенаторәу Хьопсәрыкьо Мурат Урысые политикә партиеу «Единә Россием» и Тхәматәу Д.А. Медведевым ишәолпыр обществәнә приемнә 2016-рә ильәсым гьәтхәпәм и 31-м цыфхәр щыригъәблэгъәштых. Зыщыригъәблэгъәштых чыпләр: кь. Мыекыуапә, ур. Краснооктябрьскәр, 4, сыхәтыр 11.00-м кышәгъәжәгъәу 14.00-м нәс. Телефонәу 8-909-470-31-86-мкә пәшлорыгъәшәу зәрагъәтхын алыәкышты.

Тыпфәгушлә!

Кьуаджәу Блащәпсынә кышәхыгъә Лышә Султән Хьарунә ыкьом ыныбжә ильәс 60 зәрәхәурәм фәшл тыфәгушлә!

Султән, уигъорә уибжәрә зәтемызәу, узырә бзәджәрә кыомыкылу, гукьаорә гуклаерә уимыләу, нахышлур уигъогъоу, шлугъәу шыләр кыюхәуыләу, уилыгъәклә кыюхәуапсәхәу, узәхәуапсә щымыләу, псауныгъә пытә уиләу, уибын-унагъо удатхәу бәрә ушыләнәу, жышхә мафә ухәунәу тыпфәләло!
Ныбджәгъухәр, ләхылыхәр, гүпсәхәр



Зәзыгъәшлэхәрәм япчәагъә хәхьо

Адыгәхәм ямызакьоу, адыгабзәр нәмыкә цыф ләәпкыхәми языгъәшләрә кләләцыкылу ыгыпләхәр, гурыт еджапләхәр республикәм итх. АР-м гъәсәныгъәмрә шәныгъәмрәклә и Министерствә кызыратырәмкә, непәрә мафәм ехәуләу адыгабзәр нәмыкә цыф ләәпкыхәм кьәхәкыгъә кләләцыкылу нәбгырә мини 10-м ехәумә зәрагъәшлә.

Республикәм ит гурыт еджапләхәм зәкләми Адыгеим итарихъ, игеографии щарагъәшлә. Адыгабзәр зимындәлфыбзә кләләеджәкылохәм ар е адыгә литературәр арымә зәрагъәшләщтыр ежә яшәоигъоныгъәклә кыхәхы. Адыгә Республикәм гъәсәныгъәмрә шәныгъәмрәклә и Министерствә кызыратырәмкә, адыгабзәр зәзыгъәшләнәу фаехәм япчәагъә хәхьо.

Зәкләмкы адыгабзәр кләләеджәкыло нәбгырә 22250-мә зәрагъәшлә. Адыгә литературәр нәбгырә 28500-мә кыхәхыгъ, ар бләкыгъә ильәсым елытыгъәмә нәбгырә 325-кә нахыб.

Кьәлогъән фае республикәм ләәпкә кьоджә еджапләхәр зәритхәр. Ләәпкә программәм кыдыхәлытагъәу адыгабзәр ахәм ащәджәрә кләләеджәкылохәм арагъәшлә. Джащ фәдәу кләләцыкылу ыгыпләхәм ащышәхәми ләәпкә программәм елытыгъәу кләләцыкылу нәбгырә

6296-мә адыгабзәр арагъәшлә. Адыгә шән-хәбзәхәр зыфәдәхәр, этнокультурәр кыткәләхәхәу ләуужхәм кьафәлуатә.

Хәбзә зәрәхәуыгъәу, гьәтхәпәм и 14-р адыгабзәмрә тхыбзәмрә я Мафәу республикәм шыхагъәунәфкылы. Гъәсәныгъәм иучреждениеу республикәм итхәм мы мәфәкылым фәгъәхыгъә ләфхәбзә зәфәшәхәфхәр зәхәщәх. Ахәм ащыщ адыгабзәр языгъәшләрә кләләгъәдәжәхәм афәгъәхыгъәу анахъ дәгъоу кьәзытыгъә кләләеджәкылом икыхәхын. Мыекыопә кьәралыгъо технологическә университетым иполитехническә колледж щәдәжәхәрәм апае гьәтхәпәм и 14-м кышәгъәжәгъәу и 18-м нәс адыгабзәм фәгъәхыгъә тхәамафә зәхәщәгъ. Джащ фәдәу гьәтхәпәм и 21-м кышәгъәжәгъәу и 31-м нәс бзәр языгъәшләрә кләләеджәкылохәм апае зәнәкьокьоу зәхәщәшт.

(Тикорр.).

Гьәтәрэзыжын

Тигъәзет иномерәу гьәтхәпәм и 17-м кьыдәкыгъәм ия 5-рә нәкылубгъо ит статьяу «Бәгъәшлә охәу, Хәаджәт!» зыфилорәм кләтхәгъә авторәу Кьадә Мухьдин ычыпләклә кләтхәгъәнәу щытыгъәр Хьодә Сәфәр. Авторым тәләу тыхәуконыгъә кытфигъәгъунәу.

АДЫГЭХЭМ Я ИЛЪЭСЫКІЭ ФЭГЪЭХЫГЪ

Шукъеблагъэх мэфэкІым

Ижырэ адыгэ шэн-хабзэхэм къапкъырыкІырэ гупшысэхэм щыІэныгъэр къагъэбай. ШІэжым щыщ пычыгъохэр бгъэфедэху зегъажьэкІэ, Іофтхыабзэу бгъэцакІэрэм диштэу лІэшІэгъу пчъагъэкІэ узэкІэІэбжыкІэ, непэрэ псэукІэм гукІи, псэкІи укъекІолжыкІы. Апэу кыыхэпхырэр адыгабзэм изэгъэшІэрэ игъэфедэнрэ. Уиныдэлъфыбзэ умышІэу ащ фэдэ мэфэкІ зэхэпщэн плъэкІыштэп.



Адыгэ Республикэм культурэмкІэ и Министерствэ, тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэр», Адыгеим лъэпкъ культурэмкІэ и Гупчэ клэщакІо фэхъуи, «ИлъэсыкІэ мэфэкІыр» зэхачэнэу зедаштагъэ.

ЛІэшІэгъухэм ятарихъ кыизериушыкхатэу, кІымафэмрэ гъатхэмрэ зыщызэхэкІыжыкІыкхэрэ уахътэм тефэу адыгэмэ ИлъэсыкІэр агъэмэфэкІыштыгъ. ПІыжхэр «Къэрэу лъэкъо тхакІыжъ» аІозэ мафэм еджэщтыгъэх. Къэбарэу калотэжырэме ащыщхэр мэфэкІым щызэхэтхыштыкх, зэгъэлшэнхэр тІыштыкх. Къэрэу ышхъэ еуфэхыгъэу псынжым хэтэу залъэгукІэ, гъатхэр оялэу, дэи хуштыу нахыжхэм алытэщтыгъ. Псыр къаргъоу, къэ-

рэум ышхъэ Іэтыгъэу зипІыкхъэ зыхукІэ, гъатхэр дахэ хуштыу цыфхэм къащыхуштыгъ.

Гъатхэм сыда кызыдихыштыр?

ИлъэсыкІэм игъэмэфэкІын гъэшІэгъонэу зэхачэщтыу тэгугъэ. Лъэпкъ культурэм и Гупчэ ипашэу, Урысыем культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэу Къулэ Амэрбый зэхакхэм ирежиссер шхъаІ. Адыгэ Хасэм пэшІорыгъэш зэлукІэгъухэу шыкІуагъэхэм кызырэщалауагъэу, гъатхэр сыд фэдэу щытыштытми, ИлъэсыкІэм имэфэкІ игъэкІотыгъэу Мыекыуапэ щызэхачэщтыгъ.

Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахимэ ыцІэкІэ

щытым иартистхэр, къэшъокІо купхэр, орэдылохэр, лъэпкъ музыкальнэ ІэмэпсымэхэмкІэ орэдышъохэр къегъэлогъэнхэм фэлэпэласэхэр, шІэныгъэлэжхэр, лъэпкъ Іофыгъохэм апылхэр, ныбжыкІэхэр, спортсменхэр хэлэжъэщтыкх.

МэфэкІыр зыщыкІоштыр

Узэкъотмэ — улъэш. А гукІышхэр къатІохэ зыхукІэ, республикэм ис лъэпкъхэм уагупшысэ. Филармонием ыпашхъэ саугъэтышхо шагъэуцугъ. Зэкъотныгъэмрэ зыкІыныгъэмрэ ар афэгъэхыгъ. ЗэлашІэрэ архитекторэу Бырсыр Абдулахъ иэскизхэм атыхыгъэу ар хэбзэ ахыщэкІэ агъэпсыгъ.

— Лъэшэу тафэраз тІэшхъэтетхэм, саугъэтым ишІын хэлэжыагъэхэм, — еІо Бырсыр Абдулахъ. — Адыгеим и ЛІышхъэу ТхыакІушынэ Аслъан,



щтыкх. Теуцожь, Тэхъутэмыкье, Кошхъэблэ, Шэуджэн, Красногвардейскэ, нэмыкІ районхэм къарыкІыштыкхэр хэлэжъэщтыкх.

Нартхэр щызэнэкъокъуштыкх

Адыгэ къэралыгъо университетым истудентхэр, колледжхэм ащеджэхэрэр, нэмыкІхэри филармонием ыпашхъэ шыкІошты мэфэкІым щызэнэкъокъуштыкх. КІапсэр зэпакъудыишты, атлетикэ онтэгъум, бэнакІэхэм апылхэм кІуачІэри, къулайныгъэри къагъэлэжъошты. ТренеркІэлэегъаджэу Нэпсэу Бислъан кызырэтІуагъэу, нарткІалэхэм тарыгушхон тІэкІышты.



Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат яшІуагъэкІэ тарихъым, культурэм, мамырныгъэм ягъэпытэн фэгъэхыгъэ пчэгущор тІэ хуыгъэ. Цыфхэм зэлукІэплэшІу афэхушты.

Адыгэхэм ямызакъоу, урысхэр, къэндзалхэр, урымхэр, ермэлхэр, нэмыкІхэри ИлъэсыкІэ мэфэкІым щытІэзгъу-

ПэшІорыгъэш зэлукІэгъухэр

Адыгэ Хасэм зэхакхэу шыкІуагъэхэм ИлъэсыкІэм ехыплэгъэ зэхэщэн Іофыгъохэр шагъэцэкІагъэх. Республикэм культурэмкІэ иминистрэ игуадзэу ШъэуапцІэкъо Аминэт, ІофшІэкІо

купым хэтхэу Къулэ Амэрбый, ЛІымыщэкъо Рэмэзан, Шхъаплэкъо Гъучыпс, Нэгъуцу Аслъан, Тэу Аслъан, Болэкъо Аслъан, Кобл Сергей, КъумпІыл Тлахыр, нэмыкІхэм зэрэхагъэу-нэфыкІыгъэу, тарихъ къэбархэр цыфхэм нахышІоу алыгъэлэсыгъэнхэ фэе. А. Къулэм иепІыкІэхэр неушрэ мафэми телытагъэх.

ИлъэсыкІэр агъэмэфэкІы зыхукІэ театриализованнэ едзыгъохэр къашыштыкх. Ащ фэшІ художественнэ Іофыгъохэр зэхакхэм хагъэхаштыкх. Гушылэм пае, хъохуэхэм, тхьэлъэлухэм яхылаІагъэу Тэу Аслъан едзыгъохэм ахэлэжъэщты. НыбжыкІэхэм ащыщэу Мырзэ Суандэ иепІыкІэхэри тІоІогъэшІэгъоных. Ипшъэшъэгъухэр игъусэхэу Адыгэ Хасэм изэлукІэгъухэм ащызэхихыгъэ къэбарыр щыІэныгъэм кыыхыгъэу щыт. НыбжыкІэхэр лІэужхэм язэпхыныгъэхэм зэрэхэлэжъэщтыр Іофыгъо шхъаІэмэ ахелытэ.

Адыгэ джэгү

Филармонием ыпашхъэ мэфэкІыр шыкІошты. Адыгэ джэгүр филармонием джэ е Лъэпкъ музеем ипчэгү щызэхачэщты. Адыгэ пшъэшъэ анахъ дахэр кыыхыгъэнымкІэ апэрэ фестивал-зэнэкъокъоу тиреспубликэ щызэхачагъэм хэлэжыагъэхэр, артист цІэрылохэр ИлъэсыкІэм имэфэкІ щытІэзгъуштыкх.

Шукъеблагъэх адыгэхэм я ИлъэсыкІэ. Лъэпкъ шхыныгъохэр мэфэкІым шагъэжъэщтыкх, Іанэр кышызэлэуахышты, спорт зэнэкъокъухэр гъэшІэгъон хуштыкх, орэдхэр шагъэжыныштыкх.

«ИСЛЪАМЫЕМ» ИЗЭХАХЪЭХЭР

Цыфхэр зэфещэх

Урысыем и Правительствэ ишІухъафтын кызыфагъэшъошагъэу, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдыло-къэшъокІо ансамблэу «Ислъамыер» зызэхачагъэр мыгъэ илъэс 25-рэ мэхъу. Ащ фэгъэхыгъэ концертхэр тикъалэхэм, район гупчэхэм ащэкІох.

Художественнэ пашэу, Урысыем инароднэ артистэу, композитор цІэрылоу Дмитрий Шостакович ипремие кызыфагъэшъошагъэу Нэхэе Аслъан ансамблэм пае зэригъэфэгъэ мэкъамэхэр дунаим щашІэх. Адыгеим шыкІорэ юбилей концертхэм нэбгырабэ япллы. ТІоІогъэшІэгъонэу кыыхэдгъэщырэр концертхэр зыщызэхачэрэ къуаджэхэм республикэм ирайонхэм къарыкІыгъэхэр зэрэщытІэзгъухэрэр ары.

«Ислъамыем» юбилей зэ-

хахъэхэр Тэхъутэмыкыуае щыригъэжыагъэх. Псэуплэхэу Инэм, Козэт, Нэтыхъуае, Щынджые, Адыгэкъалэ, фэшхъафхэм ащыщхэр Тэхъутэмыкыуае къа-кІохи, ягуапэу концертым епллыгъэх. Шэртэнэ Фатим, КІэлэбый Аминат, Ацумыжъ Мысырхъан, Трэхъо Сурэ, нэмыкІхэри «Ислъамыем» кышчытхуыгъэх.

Тэхъутэмыкьеоу районим иадминистрације ипашэу Шхъэлэхъо Азмэт игукъэкІхэм гъунэ ямылэм фэд. Бзылфыгъэхэм я Дунэе мафэ ипэгъокІэу кон-



цертыр зэрэзэхачэрэр кыдылтыт, залым чІэсыгъэ бзылфыгъэ 300-м нахыбэмэ, артистхэм къэгъагъэхэр шІухафтын къафшІыгъэх. Районим щыщхэу ансамблэм хэтхэм ацІэхэр кыраІуагъэх, афэгушІуагъэх.

Пщынаохэу Мышъэ Андзаур, Лъэцэр Светланэ, орэдылохэу

ХъокІо Сусанэ, Шъэо Риммэ, Шхъаплэкъо Саидэ, нэмыкІхэм щытхъур афалауагъ.

Гъэтхапэм и 19-м «Ислъамыем» иконцертэу Пэнэжыкыуае шыкІошты Мыекыуапэ, Краснодар, Адыгэкъалэ, Теуцожь районим, фэшхъафхэм къарыкІыштыкхэр епллыштыкх. Тэхъутэмыкьеоу районим иадми-

нистрације культурэмкІэ игъэло-рышІаплэ ипашэу КІэлэбый Зурьет зэхакхэм кызырэщылауагъэу, «Ислъамыем» искусствэр зикІасэхэр зэфещэх, лъэпкъ шІэжым нахъ куоу щегъэгъуазэх.

ЕМТІЛЪ Нурбый.

Сурэтым итыр: «Ислъамыер» концертым хэлэжъэ.

АДЫГЭКЪАЛЭ КЪЫРАТХЫКЪИХЭРЭР



ЫпэкIэ тигъзет къызэрэщыхэтыутыгъэу, пшъэ-дэкIыжъэу ыхьырымкIэ гъунэкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Диализный центр Адыгеи» зыфи-лорэм икьутамэ Адыгэкъалэ сымэджэщым къы-щызэлуахыгъ.

Зижъэжъые узхэрэмкIэ ар гушлогъошхо мафэу шытыгъ. Сы-да плэмэ Адыгэкъалэрэ Теу-цожь районымрэ арыкIыхэзэ, мыщ фэдэ уз зилэ нэбгырэ 35-рэ фэдиз «Диализный центр Адыгеи» зыфилорэ Iэзаплэу Мые-кьуапэ дэтым кIощтыгъэх. Ар сымэджэхэм ашIокъыныщтыгъ.

Теуцожь районым изакъоу нэбгырэ зытфых мафэ къэс Мыекъуапэ ащэщтыгъ. Районым иадминистрация ипашэ игуа-дзэу Хъэдэгъэлэ Марыет къы-зэрэтилуагъэмкIэ, ахэр псэу-плэхэу Джэдэжъаблэ, Город-скоим, Пчыхалыкьуае, нэ-мыкIхэм къарыкIыхэзэ Пэнэ-жыкьое сымэджэщым къекIуа-лэщтыгъэх, автомашинэу Iоф зилэу Мыекъуапэ агъаклорэм

зыдищэщтыгъэх ыкIи къызди-щэжыщтыгъэх. Ау Iофхэр зэ-пымыфэхэуи къыхэкIыщтыгъ. Джы Адэгъэкъалэ диализнэ гуп-чэ къызщызэлуахым сымэджэ-хэм загъэпсэфыжыгъ, Iэзаплэ-ри къалэблагъэ хуыгъэ.

Адыгэкъалэ щыпсэухэрэм ялоф нахь псынклэ хуыгъэ. Ахэм уахътэу къафагъэуцугъэм епы-тыгъэу диализнэ гупчэм екIуа-лэх, къызIэIэхэ нэуж рэхъа-тэу ядэжхэм арэхъажых. Тэ-хуэтымкьое ыкIи къытэгъэтIы-сэкIыгъэ нэмыкI урыс район-хэм ащыпсэухэу Мыекъуапэ ашIочыжъэу Краснодар кIощты-гъэхэри бэ. Ау гъогум кынэу щалъэгъуштыгъэр макIэп.

Адыгэкъалэ диализнэ гуп-чэм икьутамэу къыщызэлуахы-

Зижъэжъые узхэрэм къафызэлуахыгъ



гъэм бэмышIэу республикэм псауныгъэм икьэухъумэнкIэ иминистрэу Мэрэтыкьо Рустем купышхо игъусэу къэклогъагъ. Iэзаплэр, палатэхэр зэрэзэты-рагъэпсыхъагъэм защигъэгъо-загъ. Ылгъэгъуыгъэм министрэр ыгъэрэзагъ, ифэшьошэ уаси фишыгъ. Сымэджэхэм Герма-нием къырашыгъэхэ гемоди-ализнэ аппаратхэмкIэ яIазэх. Непэрэ мафэм ехуылэу ахэм афэдэ аппарати 6 яI. Тапэкли пчыагъэм хагъэхъон гухэлъ зы-далыгъ.

Мэрэтыкьо Рустем къызэри-луагъэмкIэ, гупчэр къызэрэзэ-

луахыгъэм ишIуагъэкIэ зижъэ-жъые узыхэрэм гъогум кынэу тыралъагъоштыгъэм гъунэ фэ-хуыгъ. Мы Iэзаплэм тиреспуб-ликэ ирайонхэм ямызакъоу, Краснодар краим ипсэуплэ-хэм къарыкIырэ сымэджэхэ-ми ащIэзэщтых.

Гемодиализ Iэзэгъу проце-дурэм ыуасэр сомэ 5400-рэ. Ар медицинэ ухъумэнымкIэ Фондым къетIупщы. БлэкIыгъэ илъэсым ащ фэдэ Iэзэгъоу республикэм ис цIыфхэм апэ-луагъэхъагъэр сомэ миллиони 100-м ехуэ.

Гъунэкъэ гъэнэфагъэ зилэ

обществэу «Диализный центр Адыгеи» зыфилорэм иврач шхъалэу Чыназыр Анатолий зэхэхэм шылагъ. Зигугъу къэт-шырэ кьутамэр ары къызэлу-зыхыгъэри. Ащ къызэрилуагъэм-кIэ, непэ Iэзаплэм шылажъэ-хэрэр зы врачрэ медсестра нэбгыритIурэ. Тапэкли къаоплэ-рэ сымэджэхэр нахьыбэ хъумэ, Iоф шызышIэхэрэм япчыагы хагъэхъошт.

А мафэм сымэджэхэу пала-тэхэм арылыгъэхэм Мэрэты-кьо Рустем гушыгъу афэ-хуыгъ. Щынджые шыщ ЦыкIу Аслъан Краснодар кIозэ Iэзэ-гъу процедурэхэр къыфащы-щтыгъэх. Гъогум кынышхо ты-рильагъоштыгъ. Адыгэкъалэ къэ-кIоныр бэкIэ нахь шIопсынкл.

— Зыдгъэпсэфыжыгъ, — ело Аслъан. — Джы тэ тиза-къоп, Краснодар краим ирайон зэфэшхъафхэу Адыгэкъалэ пэблагъэхэми мыщ къэкIонхэр нахь къафэпсынклэшт.

Адыгэкъалэ диализнэ гупчэ къызэрэщызэлуахыгъэр ЗекIо-гъу Дарихъани лъэшэу игуап. Тхъемафэм къыкIоцI щэ Мые-кьуапэ кIощтыгъэ. Джы якъа-лэ дэмыкIэу процедурэхэр ешIы.

Сурэтхэр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.



Зигугъу къэтшыщтыр ЗАГС-м икьутамэу Адыгэ-къалэ дэтыр ары. Ипашэр ХъэлэжъуаекIэ Хъуадэ-мэ япхъоу Цопсын Бэллэ. Пшызэ къэралыгъо уни-верситетым июридикескэ факультет къыухыгъ. Краснодар краим юстициемкIэ и Министерствэ илъэс 12-рэ щылэжъагъ. Адыгэкъалэ дэт ЗАГС-м ипашэу Iоф зишIэрэр илъэсищ хуыгъэ.

Анахь шхъалэр ипшъэрыл-хэр еIоплэлэ имыIэу зэригъэ-цакIэрэр, илофшIагъэхэр цыф-хэм зэралыгъэлэсырэр, якъэ-лэ гъэзетэу «ЗыкIыныгъэм» квартал пэпчэ ахэр къызэрэри-гъахъэхэрэр ары. Тэри ахэм афэгъэхыгъэ къэбар кIэкIхэр тигъзет къыщыхэтэутых.

Ащ ишыхъат бэмышIэу гу-шыIэгъу тызыфэхъум, къызэты-нэкIыгъэ илъэсымрэ джы тыз-хэхъагъэм иапэрэ мезитIурэ IофшIагъэу яIэхэм игуапэу та-зэрацигъэгъозагъэр.

2015-рэ илъэсым Адыгэкъа-лэ къыщыхуыгъэу атхыгъэр кIэ-лэцIыкIу 301-рэ. Ахэм ащы-

ЯлофшIагъэхэр цыфхэм зэлъарегъашIэ

щэу шъэожъыехэр 148-рэ. Шъэожъыехэм анахьыбэу цIэу афаусыгъэхэр Дамир, Амир, Тимур, пшъэшъэжъыехэм — Амина, Милана, Камила. Анахь макIэу узIуклэу зэряджагъэ-хэр: шъэожъыехэм — Арсан, Айдар, Пчымаф, пшъэшъэжъы-хэм — Ева, Аиша, Аниса.

Гъэрэкло къызэрэщагъэхэр 117-рэ. Ахэм ащыщэу апэрэу зы щылэныгъэ гъогу зэдыте-хъагъэхэр зэшъхъэгъусэ 80. Мэфэкл шIыкIэм тетэу ахэр зэгъатхагъэх.

Гукъаор зэшъхъэгъусэ 57-рэ гъэрэкло зэрэзэгъокIыжыгъэр ары. Анахьыбэу зэхэкIыжы-гъэхэр илъэс 31 — 39-рэ зы-ныбжъхэр ары. ЗэгъокIыжыгъэ унэгъо 42-мэ зыныбжэ имы-кьугъэ сабий 65-рэ яI.

ЗэрэхъурэмкIэ, къэзэрэщэрэ

унэгъуишъэм шыщэу 49-р зэхэкIыжы. Сабыйхэм ныхэр ямыIэжъэу е тыхэр ашъхъа-рымытыжъэхэу къэнэх. Ау Цоп-сын Бэллэ игуапэу хигъэунэ-фыкIыгъэр 2015-рэ илъэсым сабыеу къалэм къыщыхуыгъэр ыпэрэ 2014-рэ илъэсым епы-тыгъэмэ, 46-кIэ зэрэнахьыбэр ары. КъызэрилуагъэмкIэ, ащ фэдиз сабий блэкIыгъэ илъэс зыбгъуышIымы Адыгэкъалэ къы-щыхуыгъэу щатхыгъэл.

Гъэрэкло зидунай зыхъо-жыгъэу атхыгъэр 175-рэ. Ахэм ащыщэу хуульфыгъэр 96-рэ (гурытымкIэ аныбжыр илъэс 69-рэ), бзыльфыгъэхэр — 79-рэ (аныбжыр гурытымкIэ — 75-рэ). 2015-рэ илъэсым зи-дунэе нэф зыхуыгъэр ыпэрэ илъэсым епытыгъэмэ, нэбгы-рэ 17-кIэ нахь макI.

Джащ фэдэу ЗАГС-м иот-дел Iофыгъо зэфэшхъафхэм агъэгумэкIыхэу къяуалэрэр бэ. ПстэумкIи гъэрэкло акт зэфэ-шхъафэу ЗАГС-м щатхыгъэр 700-м нэсы.

— СилофшIэгъур ЖакIэмы-къомэ япхъоу ЛIымыщэкъо Асят, — ело Цопсын Бэллэ. — Цыфэу къытфакIохэрэр дгъэрэзэнхэр ары пшъэры-лэу тилэр. Анахъэу тызфаер адыгацIэхэр нахьыбэрэ аусын-хэу, къэзэрэщэхэрэр нахьы-бэ хуынхэу, зэгъокIыжыхэу, са-бий тхъамыкIэхэр тынчъэу е нынчъэу къэзыгъанэхэрэр тэ-рээу гупшысэнхэр ары. Уна-гъохэм гушIуагъор, нэхъоины-гъэр арызэу щылэнхэм ти-шыпкьэу тидэлажъэ. Тилоф-шIагъэхэр гъэзетым къызижъэ-хэкIэ, цыфхэр къагъэушыным тыцэгугъы.

— *Адэ мы илъэсэу тызхэ-тым пыкIыгъэ уахътэм сьд фэ-диз акта тхыгъэу шыуилэхэр?*

— Тызхэхъэгъэ гъэтхэпэ ма-зэм и 10-м ехуылэу сабыеу къытфэхуыгъэу ттхыгъэр 48-рэ. Къэзэрэщагъэхэр — 5, зи-дунай зыхъожыгъэр — 35-рэ. ЗызэгъозытхыкIыжыгъэр бало — 10 мэхъу.

НЭХЭЕ Рэмззан.

Сервисэу «Тазырхэм афэгъэхыгъ» зыфилорэм Iоф ешIэ

ГъогурыкIоным ишанхъэхэр зыукъуагъэу видеока-мерэм къыридагъэм административнэ тазырэу ты-ралъхъагъэм икьэбар игъом ышIэнэу фаемэ къэра-лыгъо фэIо-фашIэхэм я ЗейкI портал зыщатхын, ащ дакIоу sms къафэклоным кIэтхэнхэ алъэкIышт. Мы фэIо-фашIэм ыпкIэ хэлъп.

Цыфым къытыралъхъэгъэ та-зырым икьэбар къэралыгъо ыкIи муниципальнэ тынхэм афэ-гъэхыгъэ информационнэ си-стемэм (ГИС ГМП) къызэрихъа-гъэм тетэу, фэIо-фашIэм кIэтха-гъэм sms къыфырагъэхъышт.

Джащ фэдэу административ-нэ тазырхэм афэгъэхыгъэ къэбарыр Къэралыгъо автоин-спекцием исайтэу www.gibdd.ru интерактивнэ сервисэу «Про-верка штрафов» зыфилорэм рагъотэн алъэкIышт.

АР-м и Къэралыгъо авто-инспекцияе шъугу къегъэкIы-жы, тазырэу къышъуты-ралъхъагъэр мэфэ 20-м къы-кIоцI зыжъугъэгъужыкIэ, ащ ызыныкьэу шъутынэу хуырэр.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

ЛЭЖЬЭКЮ ІАПШЬЭХЭР

Ащыгъупшэрэп

Непэ зигугъу къэсшымэ сшюигоор лэжьэкло кызырэпкыагъ. Къыгъэшагъэм игугъу дахэккэ амышыгъэмэ, дэиккэ ашыгъэп. Аужыпкъэм ыцлэ кызырэпкыагъ, бэмэ ащ лъыпытэу къалоштыгъ: «Рэщыдэ лэжьэклошхуагъ ылэ зэмыккы шымылэу». Цыфым идэгъугъагъэр кызыбгурыложыерэп ыужыккэ, уахътэ зытешэккэ ары.

Пэрэныккыо Рэщыдэ мэкъумэ-щылшэ унагъу кызырэпхуагъагъэр. Ятэрэ янэрэ апэдэдэ колхозым хэхагъэхэм ащы-щыгъэх. Ахэми ящытху ара-гъалоу къагъэшагъэм лэжьагъэх. Нымрэ тымрэ яклалэхэм ара-лоштыгъ: «Плэмэ лоф ябгъашлэмэ, мэлалкэ улэштэп. Плэшхытлэу къапыккырэ гъомылэр ары фэдэ пфэхууштыр, ныбжыи кыюмы-дэжыккыштыр».

Ежъ Рэщыдэ щэлэфэ мы гушылэхэр щыгъупшагъэхэп, зэрагъэсагъэу лофшлэныр шу ыльэгъоу кырыккыагъ. Еджаплэм члэсэу трактор горэ урамым тырылабгъомэ, ыуж ихъэу, лы-чъэу бэрэ кыхэккыгъ. Шлогъэ-шлэгъоныштыгъ. «Сыдэу клочлэ-шхуа, мощ фэдиз пхъэлэшэр пышлагъэу ар лъэшэу зэрэчъэр-рэр, зыгъэлорышлэрэри нэбгырэ закъу», — ыгуккэ зэриложыи-штыгъ.

Я 7-рэ классыр кызыеухым, ащ нахъ чыжъэу лъыккэнтэнэу хуыгъэп. Уахътэр, зэоуж ильэс-хэр, лъэшэу хылыагъэ. Яуна-гъоккэ зэишчырэ зэшыпхуи-тлурэ хууштыгъэх. Зэккэми анахыккэу унагъом кынагъэр Рэщыд арыгъэ. Хэгъэу зэошхор кызыежъэм, ышнахыжъэхэу Юсыфрэ Сулейманрэ фашист мэхъаджэм пэлууцагъэх. Яхэгъэу класэ къагъэгъунэзэ, зэшитлур фэхыгъэ. Унэгъо лужъум лофшлэнэу ильыр зэккэ плэми хъунэу Рэщыдэ джы ыпшъэ дэлъ хуыгъэ. Пчэдыжъ горэм трактор бригадэм ипа-щэ зылуыгъаккы, Рэщыдэ ельэ-лугъ прицепщик нэмылэми ыштэ-нэу. Бэрэ къемыплъэу адрэм кыпыгъодзыжыгъ:

— Усштэныгъи, ау джыри уклэлэш, уныбжы икыурэп. Етланэ зыгорэ кыюхуулэмэ, сэрэ пышынэщтыр.

Рэщыдэ лъэшэу чэфынчъэу ядэжъ къэккэжыгъ. Ащ мэфэ заулэ тешлагъ. Етлани лъэуаккэ ккыагъэ. Бригадырым ыгу кьегъугъэн фае:

— Дэгъу, — ылауагъ ащ, — неушпчэдыжъ жъэу бригадэм ккыако.

Рэщыдэ лъэшэу гушлоу къэккэжыгъ. Ыужырэ пчэдыжым жыи дэдэу, зэккэми апэ бригадэм нэсыгъ. Къэзылэгъугъэ механизаторхэм лъэшэу агъэ-шлэгъуагъ: «Сыд мощ фэшлэ-шхууш!» Анахъ механизатор дэгъоу тетым гъусэ фашыгъ. Губгъом зэдихъэхэмэ ялофшлэккэ зэфэдэу лоф ашлэ, шыпккэ, Рэщыдэ прицепщик, ари лоф псынклэп. Тракторым игъом псы епхыплэн, ащ пышлэгъэ лэмэ-псымэхэм тэрэзэу уналэ атеб-гъэтын, игъом ищыккэгъэ лофы-гъохэр епшыллэнхэ фае. Зы-фэгъэзагъэр щытху хэлъэу ыгъэцаккэу клалэм ригъэжъагъ. Аужыпкъэм, гъусэ зыфашыгъэм тракторыр загъорэ, цыхъэ кыи-фишлэу, кырытэу кыуублагъ. Иофшлэккэ ыгу рыхыгъ. Шу-клаерэ лоф ышлагъэу мафэ горэм тракторнэ бригадэм ипа-щэ Рэщыдэ еджако агъаколомэ

зэрэшлюигоор кырылауагъ. Еджэ-ныр кызыиухыккэ, тракторист ыккы комбайнер хууш. Ежыи-ри, Рэщыди, мыщ дэжыым бригадырым лъэшэу фэрэзагъ. Ккыако игушлуагъо мыухыжыгъ. Иофыр зэпыфи, джауштыу Пэ-рэныккыо Рэщыдэ станицэу Ханскэм дэт училищым еджако ккыагъэ. Дэгъу дэдэккэ ар кыи-ухыгъ. Игупсэ колхозэу «Путь Ильича» зыфилорэм игуапэу кыыгъэзэжыгъ. Рэщыдэ ащ ильэс 40-м кьэхурэ механи-затор-комбайнерэу щылэжъагъ.

А уахътэм кыыккэу чыгу-лэжъ ныбжыккэми ищытху фэшхъаф аригъэуагъэп. Ицы-ккыако ятэ кыыхылыжъгъэ шэ-ныр ары ащ фэдиз щытху-шхор кыыфэзыжыгъэр. Ащ иза-ккыоп, лэжьыгъэ лухыжыныр кьоджэ лэжьаплэм зыщиухыккэ, ягъунэгъухэм аделэщтыгъэ. Аужыпкъэм кьеккыу уахътэ Сы-быр ккыомэ, лоныгъом хэлажъэу. 1991-рэ ильэсым комбайнер купым хэтэу Рэщыдэ Иркут-скэ хэкум ккыагъэ. Хэку чы-жъэм илэжыгъэ пчыхыалыккыое ккыако ыгу етыгъэу лухыжыгъ. Мыщ ккыакогъагъэх Украинэм, Белоруссием ккыарыккыгъэхэри. Ичаныгъэ ккыаушыккэу щытху тхылыхэр, шулыхъафтын лъаплэ-хэр мызэу, мытлоу ащыгъум Рэщыдэ ккыфагъэшъошэгъагъэх.

Рэщыдэ исэнэхъат имыза-

ккыоу, нэмыккэ лэшлагъэхэри хэлъыгъэх. Пчыхыалыккыое коим ыккы пэгъунэгъу чылэхэм унэгъуабэ ккыадэккынэп иунашхъэ Рэщыдэ афытыримылыжъагъэу. А лэшлагъэм гушлогъуабэ плым ккыфыхыгъ. Зы нэбгырэ горэм ылоу джы непэ ккызнэ-сыгъэм зэхэпхынэп Рэщыдэ илофшлагъэ щыккыагъэ фэхуыгъэу. Ышлэрэр ыгъэцаккэу ккыыхыгъ, цыфхэри лъэшэу фэрэзагъэх.

Ккыуаджэм дэс нэжъ-лужхэм афэдэу, щалытэу, шагъашлоу, упчлэжъэгъоу ялагъ. Сыдигъо уеоплагъэми, Рэщыдэ шхъэккэ-фэныгъэшхо хэлъэу ккыппэ-гъоккыштыгъ, хэбзэ лофэу ышла-гъэри ккыодыгъэп, осэшхо ккыэ-ралыгъом ккыфыхыгъ. Медал-хэу «За доблестный труд», «лофшлэным иветеран», «Хэгъэу зэошхом Теклоныгъэр ккызы-дахыгъэр ильэс 50 зэрэху-рэр» зыфилорэрэр, щытху тхылыхэри механизатор лэпэ-ласэм ккыфагъэшъошагъэх.

Лэжьэкло унэгъо насыпышлоу ккыуаджэм дэсхэм ащыщ Рэ-щыдэ иунагъо. Рэщыдэрэ ишъ-хэгъусэу Мылыминэрэ пшъэшъи 5-рэ шъэуи 2-рэ зэдэплугъ. Ахэр зэккэ щылэныгъэ гъогум пытэу тырагъэуцагъэх. Зэккэри цыфы-шлэх, мэлэжъэх, мэпсэх. Тым ильэуж дахэ хагъэккыагъэрэп.

ХЪОДЭ Сэфэр.
Хъалъэккыуай.

ЛЪЭПКЪ ШЭН-ХАБЗЭХЭМРЭ ЩЫПЭНЫГЪЭМРЭ

Мэфэккэ зэхыхъэм итарихъ

(Ккызыккэлыккыорэр гэтхапэм и 18-м ккыдэккыгъэ номерым ит).

Тыгъэм пэгъоккыштыгъэх

Ильэсыккэми иапэрэ мафэ, нэф ккыи-зэрэшъэу, кьоджэ тхъаматэм цыфхэр хэгъуашхъэм дищыштыгъэх. Ккыоккы-плэмккэ аналухэр агъэзэхэти, тыгъэу ккыккыоккыштым паплъэщтыгъэх.

Тхъаматэр лъэбжъуищыккэ купым ккыыхэккыоты, ыбгъухэмккэ лъэбжъу зы-рызккэ ыуж ккыинэхэу, лыжытлэу ккыи-гоуцо, ахэм абгъухэмккэ зы шъэожъыи-рэ пшъэшъэжъыиэрэ ккыагуахъэ.

Тхъаматэм ылэхэр делэтаех. Джаб-гъуэлэмккэ бахъсымэ лэгубжъэ, адрэмккэ лы, ккыуае, пхъэшхъэ-мышхъэ зыдэлъ хъалыжъуищ ылыгъ.

Тыгъэр ккызырэпкыагъоу Тхъаматэм тхъэлъэлур ккыыригъажъэщтыгъэ.

Ильэсыккэ тхъэлъэлэу

О куп маф, зэ шъуккэдалу!
Шымылэр ккызыгъэхъоу,
Ккыэхурэр зэлъэлэу,
Дунэшхор тфэзыгъэдахэу,
Шлогъэшхорэр зытэу,
Ытырэм ккымышъугъужыиэрэ
Ти Тхъэ лъаплэ
Ильэсыккэ гъэбжъу, гъэшл
Хъярэу тытыригъэхъанэу тельэлэу.

Ошъо чапэр тиунэ чэоу,
Чым ылыачлэ титлысыплэу,
Плэхэр тиккыош пэлытэу,
Тигубгъо ланэхэр тыгъашлоу,
Тихатэмэ гъажъор ащыбагъоу,
Тазыфагу дэлыр гулытэу,
Тянэ-тятэхэр тлытэхэу,
Щылэккэ дахэ Тхъэм ккытет.

Ошъогъуагъом тимыгъэтхыоу,
Ккыэтхытхыерэ типыйхэр арэу,
Тиджэгу машло хъопскыхэр ккыиди-
дзэу,
Джэгъогъухэм агу шагъашлохэрэр
тфэккытэу,
Ежъхэм тшъхъац налы афэмыгъэ-
сысэу,
Уз бзаджэхэм тыгъуасэр ямашэу,
Тылымэ тымышъэ папккэу,
Тылэпккэ зэккэми атырегъаккыу.

Гушлогъо тхъэлъэлэхэм лыр ащид-
гъажъоу,
Гупшысэ лэшлэхэр гум тэ щыдгъашлоу,
Ккыитпыщылэ лофхэр шыккыашлоу,
Гъогоу тыублэрэр ккызынэккыгъошлоу,
Сыд тфызэшлоккыгъэми зытшлэжъэу,
лофэу зэпыдгъэуэгъэмэ апытшлэжъы-
шъоу,
Нартхэм ялэужжхэр хэтымыгъэгъуа-
щэу,
Зэккэми Тхъэм тыщегъа!

Тиунэ гуащэхэр лушъабэу,
Тызытеуцорэр члы шлуцлэ шъабэу,
Тихэку шлагъо тетыгъор щытиеу,
Адыгэ хабзэр тиккыахъом едгъашлэу,
Щыгъу-пластэм зыпари щымыккэу,
Шлу шлэным тыдэгъуажъоу,
Нэшхъэигоор тимаккэу,
Хэтырэ унагъуи насыпышлоу орэхъу.

Типсыорхэр луетымыгъаккэу,
Типсыхъожъ ккыоцхэр ккыэбзащэу,

Псыналъахъомэ пчыгъуаеу ккыаккэ-
чъэу,
Тиккыушхъэпсхэр мыутхъоу,
Типсыккыефэххэм ачлэгъ мыжъоккэ-
шхъоу,
Тыгъэпсы тклопсыхэу зэхэжъыуккэу,
Шлур ккыитфэзыжыиэрэ жыыхэр ккыи-
фепшъэу,
Адыгэхэр насыпышлоу орэхъу.

Тынапэхэр былымккэ тымышъэу,
Шхъэгъэпцлэныр тымыдэжъэу,
Титхыдэ шлагъохэр тшлэжъыхэу,
Тыгъуупшэжыигъэр ккыитфэгъуфыхъэу,
Зэпычыгъэ пстэур тфызэплэдэжъэу,
Тыдэрэр цыфыгъэ напэу,
Зэгъурылоныгъэр тазыфагу щыбагъоу,
Бэгъашлоу адыгэхэр цэрэлэх.
Адыгэ Хэкум илофхэр апэу,

Адыгагъэр тилэпккэ напэу,
Тиланэ тетым тхъур ккычъэу,
Нэнаухэу ккыитккыочъэрэр пчыгъуаеу,
Зымы зетымыгъаплшэу,
Пстэуми зыккытагъаплшэу,
Адыгэ цыфхэр ллэхуупхъэхэу,
Тыгушлоу, тыгушхоу,
Тыцыфхэм гуккэгъу афэтшлэу,
Адыгэ лъэпккыи Тхъэм егъэлсэу!

Тхъаматэр зыльэлэхэккэ бахъсымэм
ехууплэ, иджабгъуккэ щыт лыжыым,
адрэбгъумккэ щылэ лыжыжыи зыла-
регъэгъафэ. лэгубжъэм ккыинагъэр ккые-
ккылоплэгъэ лыжыжыи рарегъэшъужыи.
Хъалыжъомэ ккыагуичызэ, ккыигот лы-
жыжыи сабыижыи зыларегъагыжъэ.
Ккыанэрэр ккыеккылолагъэмэ ккыаретыжыи.

Зытхыгъэр ТЭУ Аслъан.
Адыгэ Республикэм и Лъэпккэ
музей инаучнэ илофышл.

(Джыри ккыыккэлыккыошты).



Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «КӀэлэцӀыкӀухэр зыплунэу зыштэгъэ унагъохэм мазэ кӀэс ахъщэу аратыщтымрэ ар зэралӀагъэхьашт шыкӀэмрэ яхылаӀагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2016-рэ илъэсым мзает и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «КӀэлэцӀыкӀухэр зыплунэу зыштэгъэ унагъохэм мазэ кӀэс ахъщэу аратыщтымрэ ар зэралӀагъэхьашт шыкӀэмрэ яхылаӀагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «КӀэлэцӀыкӀухэр зыплунэу зыштэгъэ унагъохэм мазэ кӀэс ахъщэу аратыщтымрэ ар зэралӀагъэхьашт шыкӀэмрэ яхылаӀагъ» зыфилоу N 338-р зытетэу 2005-рэ илъэсым бэдзэогъум и 21-м кыдэкӀыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2005, N 7; 2007, N 1, 12; 2009, N 2, 6, 10) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) я 2¹-рэ статья иа 1-рэ Ӏахъ ия 2-рэ пункт мыщ тетэу тхыгъэнхэу:

«2) гъэсэнныгъэ зыцарагъэгъотырэ, медицинэ организацием ыкӀи социальнэ мэхъанэ зилэ организацием е нэмыкӀ организацие горэхэм ны-тыхэм анаӀэ зытемытыжъэу кӀэнэгъэ кӀэлэцӀыкӀухэр ащалыгъынхэм епхыгъэ Ӏофтхьабзэхэр зэрэзэшӀаухэрэр;»;

2) я 4-рэ статья ия 4-рэ Ӏахъ хэт гушыӀэхэу «ведомствэу зыхахьэрэм емылгытыгъэу» зыфилохэр хэгъэкӀыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан
къ. МыекӀуапэ,
гъэтхапэм и 3, 2016-рэ илъэс
N 510

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм изакон зауӀэмэ зэхъоклыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм ехылаӀагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2016-рэ илъэсым мзает и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм исхэри, ащ кыгъэгъунэрэ чыплӀэри чылопс, техногеннэ нэшанэ зилэ тхьамыкӀагъохэм ащыухъумэгъэнхэм ехылаӀагъ» зыфилорэм ия 16-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 1999-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 30-м аштагъэу N 123-р зытетэу «Адыгэ Республикэм исхэри, ащ кыгъэгъунэрэ чыплӀэри чылопс, техногеннэ нэшанэ зилэ тхьамыкӀагъохэм ащыухъумэгъэнхэм ехылаӀагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 1999, N 4; 2002, N 7; 2005, N 3; 2008, N 2; 2009, N 7; 2011, N 7; 2012, N 7; 2013, N 5, 11; 2014, N 2; 2015, N 8) ия 16-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэнхэу, я 3-рэ пунктым хэт гушыӀэхэу «зыкыызэ-раухъумэжыщт шыкӀэм ыкӀи зэрэекӀощтхэм цыфхэр фэгъэсэгъэнхэу» зыфилохэрэр гушыӀэхэу «джащ фэдэу ошӀэ-дэмышӀэ тхьамыкӀагъохэм зызэрашаухъумэщт шыкӀэм цыфхэр фэгъэсэгъэнхэу» зыфилохэрэмкӀэ зэблэхъугъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «МашӀом Адыгэ Республикэм зыкыщемыгъэштэгъэным ехылаӀагъ» зыфилорэм ия 5-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2006-рэ илъэсым шышхъэу и 10-м аштагъэу N 20-р зытетэу «МашӀом Адыгэ Республикэм зыкыщемыгъэштэгъэным ехылаӀагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2006, N 8, 11; 2007, N 7; 2008, N 7; 2010, N 2; 2011, N 8; 2013, N 11; 2014, N 10) ия 5-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэнхэу, я 9-рэ пунктым хэт гушыӀэхэу «машӀом игъэкӀосэн» зыфилохэрэр гушыӀэхэу «машӀом зыкъемыгъэштэгъэныр ыкӀи ар гъэкӀосэжыгъэныр» зыфилохэрэмкӀэ зэблэхъугъэнхэу.

Я 3-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхьурэр
Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан
къ. МыекӀуапэ,
гъэтхапэм и 3, 2016-рэ илъэс
N 511

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «ӀофшӀэным епхыгъэ хэбзэгъэуцугъэр ыкӀи нэмыкӀ шэпхъэ правовой актхэр зэрагъэцакӀэхэрэм иуплӀэкӀун зэрэклорэ шыкӀэм ехылаӀагъ» зыфилорэм ия 2-рэ статья зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2016-рэ илъэсым мзает и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «ӀофшӀэным епхыгъэ хэбзэгъэуцугъэр ыкӀи нэмыкӀ шэпхъэ правовой актхэр зэрагъэцакӀэхэрэм иуплӀэкӀун зэрэклорэ шыкӀэм ехылаӀагъ» зыфилорэм ия 2-рэ статья зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «ӀофшӀэным епхыгъэ хэбзэгъэуцугъэр ыкӀи нэмыкӀ шэпхъэ правовой актхэр зэрагъэцакӀэхэрэм иуплӀэкӀун зэрэклорэ шыкӀэм ехылаӀагъ» зыфилоу N 433-р зытетэу 2015-рэ илъэсым шышхъэу и 6-м аштагъэм ия 2-рэ статья мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) я 2-рэ Ӏахьым кӀуачӀэ имылэжъэу лы-тэгъэнхэу;

2) я 6-рэ Ӏахьым хэт гушыӀэхэу «Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу» зыфилохэр хэгъэкӀыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан
къ. МыекӀуапэ,
гъэтхапэм и 3, 2016-рэ илъэс
N 512

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылӀку зэрацэрэм икӀауххэр зэрэзэфыхьысыжхэрэ шыкӀэм фэгъэхьыгъ

Федеральнэ законэу N 178-р зытетэу «Къэралыгъо ыкӀи муниципальнэ мылӀкур приватизацие зэрашӀырэм ехылаӀагъ» зыфилоу 2001-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 21-м кыдэкӀыгъэм ия 24-рэ статья, Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъоу N 549-р зытетэу «Къэралыгъо е муниципальнэ мылӀкур зэрэуагъэкӀырэм ехылаӀагъэ положениехэр ухэсыгъэнхэм ехылаӀагъ» зыфилоу 2002-рэ илъэсым бэдзэогъум и 22-м аштагъэм атегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылӀку зэрацэрэм икӀауххэр зэрэзэфыхьысыжхэрэ шыкӀэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнхэу.

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМПЫЛ Мурат
къ. МыекӀуапэ,
гъэтхапэм и 10, 2016-рэ илъэс
N 32

Адыгэ Республикэм ӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкӀэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкӀэ и Министерствэ 2013-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 29-м ышыгъэ унашъоу N 88-р зытетэу «Цыфхэм социальнэ лъэныкъомкӀэ яфӀо-фашӀэхэр зыцагъэцӀкӀэрэ псэуалӀэхэм терроризмем епхыгъэ Ӏофтхьабзэхэр щызэрамыхъанхэм ыкӀи машӀом зыкымыштэным тегъэпсыхьэгъэ Ӏофыгъохэр ащызэшӀохыгъэнхэм ехылаӀагъ» зыфилоу 2014 — 2016-рэ илъэсхэм ателытагъэр ухэсыгъэным ехылаӀагъ» зыфилорэм кӀуачӀэ имылэжъэу лытэгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 482-р зытетэу «Адыгэ Республикэм 2016-рэ илъэсымкӀэ иреспубликэ бюджет ехылаӀагъ» зыфилоу 2015-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 18-м кыдэкӀыгъэм, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 145-р зытетэу «ГухӀэ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэхэр зэрэзехагъэуцохэрэ, зэраухэсыхэрэ ыкӀи зэрагъэцӀкӀэхэрэ шыкӀэм ехылаӀагъ» зыфилоу 2008-рэ илъэсым шышхъэу и 14-м аштагъэм атегъэпсыхьагъэу **унашъо сэшлы:**

1. Адыгэ Республикэм ӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкӀэ и Министерствэ 2013-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 29-м ышыгъэ унашъоу N 88-р зытетэу «Цыфхэм социальнэ лъэныкъомкӀэ яфӀо-фашӀэхэр зыцагъэцӀкӀэрэ псэуалӀэхэм терроризмем епхыгъэ Ӏофтхьабзэхэр щызэрамыхъанхэм ыкӀи машӀом зыкымыштэным тегъэпсыхьэгъэ Ӏофыгъохэр ащызэшӀохыгъэнхэм ехылаӀагъ» зыфилоу 2014 — 2016-рэ илъэсхэм ателытагъэр ухэсыгъэным ехылаӀагъ» зыфилорэм кӀуачӀэ имылэжъэу лытэгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделым:
— мы унашъор Адыгэ Республикэм ӀофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкӀэ и Министерствэ исайт-

рэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцӀкӀэ-кӀо кӀулыкӀухэм яофициальнэ Интернет-сайтэ аригъэхьанхэу;

— кыыхаутыным пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», мазэ кӀэс кыдэкӀырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфилорэм аӀэкигъэхьанхэу;

— Урысые Федерацием ишӀолпырхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае мы унашъор Урысые Федерацием юстициемкӀэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГъӀорышӀаплӀэ Ӏэкигъэхьанхэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцакӀэрэм гъунэ лысфынэу сшъхӀэкӀэ зыфэсэгъазэ.

4. Кызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мэхъу ыкӀи 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м кышыублагъэу правэм ылъэныкъокӀэ щылэ хъугъэ зэфыщытыкӀэхэр кыхеубытэх.

Министрэу ОСМЭН Альберт
къ. МыекӀуапэ,
гъэтхапэм и 14, 2016-рэ илъэс
N 55

◆ ЛЪЭПКЪ ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

Республикэм ифилармоние цыкӀу хьакӀэщ шыкӀэм тетэу щыкӀогъэ пчыхъэзэхьэр лъэпкъ искусствэр къэзыгъэбаирэмэ ахэтэлъытэ. Орэдылоу, щыкӀэпщынаоу, къамылапщэу Нэгэрэкъо Казбек итворчествэ зэхыхьэм уасэу щыфашыгъэм цыфхэр тапэки бэрэ зэрэтегушылэштхэм, шӀукӀэ агу къызэрагъэкӀыжыщтым тегъэгушӀо.



ПсынэкӀэчъым икъежъапӀэ чъакъорэп

Адыгъ Республикэм искусствэ-хэмкӀэ икӀэлэцӀыкӀу еджапӀэу Лъэцэрыкъо Кимэ ыцӀэкӀэ щы-тым икӀэлэегъаджэу, лъэпкъ культурэм щызэлъашӀэу ГъукӀэ Замудинэ пчыхъэзэхьэр зэрищӀагъ. Ипэублэ гушыӀэ щызэ-хэтхыгъэр лъэпкъ шӀэжыым иджэ-макъэ зызэриӀэтырэр ары.

Къэбэртэе-Бэлыкъарым, Крас-нодар краим, Адыгеим ипсэ-упӀэхэм къарыкӀыгъэхэр, хэку-жыым къэзыгъэзэхьыгъэ тильэп-

тым къэкӀуагъэх. Пчыхъэзэхь-хэр къаухыгъэу хуӀьфыгъэр нэгушӀоу къэтэджи, К. Нэгэрэ-къом къекӀоплагъ.

— Тхьауегъэлсэу, Казбек, ты-нэхэр къэбгъэплъэжыгъэх. Ащ фэдиз ижыырэ орэд къызэрэ-пӀуагъэр тигуапэ...

ТыкъызытегушыӀэрэ хуӀьфы-гъэр Нэгэрэкъо Налбий. Отстав-кэм щылэ полковникэу, меди-цинэ шӀэныгъэхэмкӀэ кандида-тэу ЦыкӀушӀо Аслъан Джыра-

хыгъэр къэкӀошт уахътэм телъы-тагъэу Ӏоф зэдашӀэнэу мурад зэрашыгъэр ары.

— КъэкӀошт концертыр, хьа-кӀэщым изэхэсыгъо филармонием изалышхо щызэхэтщэшт, — къы-щилуагъ пчыхъэзэхьэм Р. Лы-шэм.

ХьакӀэщым зэхыхьэр зыща-ублэм, журналистэу КушӀу Свет-ланэ ыгъэхъазырыгъэ телекъэ-тыным еплъыгъэх, едзыгъохэр К. Нэгэрэкъом ищылэкӀэ-псэукӀэ фэгъэхьыгъагъэх. Адыгабзэр умы-шӀэу ащ фэдэ орэдхэм тамэ яптын зэрэмылӀэкӀыщтыр къэ-тыным кыыхэщыгъ.

Хьатхымэ я КъокӀасэ фэгъэхьы-гъэр, нарт орэдхэр, фэшъаф-хэри гум щыц хуыгъэх. ГъукӀэ Замудинэ хьакӀэщхэм къатегу-щылэзэ, егъэжъапӀэу ашыгъэхэр кыыхыгъэщыгъэх. Бэрэтэрэ Хьа-бидэт, КӀыкӀ Аслъанбэч, къамы-лапщэхэм, шыкӀэпщынаохэм, нэмыкӀхэм афэгъэхьыгъэ хьакӀэщ-хэу зэхачагъэхэр ныбжыкӀэхэм еджапӀэ афэхуыгъэх. Лъэпкъ ис-кусствэм зыкъегъэлэтыжыгъэным-кӀэ хьакӀэщхэр кӀыщым фагъадэх.

Ижыырэ орэдыр къэпӀоным фэшӀ макъэу уилэм, жыур зэрэ-зэхэпхырым, гукъэкӀыжхэм ялъы-тыгъэр бэ. Шэбатныкъо фэгъэ-хьыгъэ орэдыр музыкэм ипро-изведение инэу пльытэ хуышт. Ащ гушыӀэу хэлхэр непэрэ щыӀа-кӀэм щызэхэтхырымэ бэклэ ате-кӀых. Нэгэрэкъо Казбек сэнау-щыгъэу хэлхэр а зы орэдымкӀэ къэпӀшӀэн пльэкӀышт. ИгушыӀэхэр зэхэхых, орэдыр ыцунтхэрэп, усэм купкӀэу хэлхэр къызэлъуехы.

Адыгъ Республикэм культурэм-кӀэ иминистрэ игуадзэу Шъэуап-цӀэкъо Аминэт хьакӀэщым къызэ-рэщиӀуагъэу, Казбек иорэдхэр дахэх, лъэпкъ искусствэм ипсынэ-кӀэчъых, чъэкъоштхэп. Респу-бликэм искусствэхэмкӀэ иколле-джэу У. Тхьабысымэм ыцӀэкӀэ щытым идиректорэу Хъэпэе За-мирэ концертыр къызаухым, К. Нэгэрэкъом гушыӀэгъу фэхуыгъ. Ащ фэдэ студентхэр колледжым ищыкӀагъэх, къуаджэхэм уащылъы-хьон фае.

ГъукӀэ Замудин, Апыщэ Бибарс, СтӀашӀу Мэдин, Юсып Заур игъу-сэхэу К. Нэгэрэкъом концертыр кыытыгъ. КӀэух гушыӀэу Казбек кыышыгъэр хьохъум фэтэгъадэ. Арэуштэу зэгъафэгъэу, гум кыгу-щылӀэкӀэу, псэр зыфищэу зымакъэ зэхэпхырым осэ ин фэлшын фае. Опсэу, Казбек. «Адыгъ макъэм» еджэхэрэм ялӀэлӀхэр кыдэт-лытэхэзэ гушыӀэгъу тызэфэхьы-штэу тызэзэгъыгъэш, уигупшы-сэхэр кыпӀотыкӀынхэу уахътэ кытэкӀушт. Шэуджэн районым иадминистрация кызырӀэпфэгъушӀа-гъэм дакӀоу уинасып зыдӀплъэ-гъужьэу ушыӀэнэу, бэгъашӀэ ухъу-нэу пфэтэлэ. Лъэпкъым иджэныкъо машӀо шыкӀэпщынэм ибзӀпсхэм нахь агъэлъашы, къамыӀэу бгъэ-жыынчырым лӀэужхэр зэрӀпхы, уиорэдхэм мамыр псэукӀэм илӀа-гъохэр агъэпытэх, тыгъэм инэб-зыйхэу тызыгъэфабэхэрэм гъу-сэ афэхуых. ШӀукӀэ тызэлӀкӀ.

ЕМТИЛЬ Нурбий
Сурэтхэр хьакӀэщым кыыщы-тетхыгъэх.



къэгъухэр зэхыхьэм щытлӀэгъу-гъэх. Налщык щыц журналист-хэм телекъэтынэу агъэхъазыры-рэм Нэгэрэкъо Казбек итвор-чествэ кышчалотэшт къодыеп. ЗӀлӀпкъэгъухэм яфольклор, ады-гэхэр эфэзыщэрэ амалхэр ис-кусствэм зэрэчагъэфедэхэрэр едзыгъохэм къащалотэшт.

Икъоджэгъухэр, иӀахьылхэр

Ахэр бэ хуухэу филармони-ем щызэлӀуагъэх. ТӀысыпӀи, уцу-пӀи зерамыгъотырэм фэшӀ кы-чӀэмыхъагъэхэр къахэкӀыгъэх. Бысымхэу залытэжъэ, хьакӀэ-хэм тӀысыпӀэ аратыгъ, алып-лъагъэх. Тиреспубликэ щызэлъа-шӀэрэ искусствоведэу Алла Со-коловам ижыырэ адыгъ орэдхэу дискхэм, нэмыкӀхэм атетхагъэ-хэр Лондон къырищыжыгъэх. Лъэпкъ искусствэм иугъоижын хэлажьэхэрэм яакъыл, ягуетныгъэ зэрэзэхэлым ишӀушӀагъэ тинэ-рылӀэгъу.

Нэгэрэкъо Казбек Джыракъые кыышыгъу. Янэ-ятэхэр, иунэ-къошхэр, чылэм дэсхэр концер-

кые шапӀугъ. Адыгъ Хасэм ыцӀэ-кӀэ ар К. Нэгэрэкъом фэгъушӀагъ, Шытху тхылъыр ритыжыгъ.

Бзэр — псэ

А гушыӀитӀур зӀпхыгъэхэу пчы-хъэзэхьхэм къышалохэу зӀп зэрэзэхьыгъэхэр. Нэгэрэкъо Каз-бек Адыгъ къэралыгъо универ-ситетым физикэмкӀэ ифакультет кыуыхыгъ, исэнэхьаткӀэ Шэуджэн районым Ӏоф щилӀэу зырегъа-жъэм, кыдэхуыщтыгъэр макӀэп. Арэу щытми, лъэпкъ искусств-вэр кыыхыгъ.

Тиреспубликэ и Къэралыгъо филармоние идиректор шъхьалӀэу Лышэ Рустем Шэуджэн райо-ным иадминистрация культурэм-кӀэ игъэлорышӀапӀэ ипачэу Ӏоф ышӀэзэ, К. Нэгэрэкъом гушыӀэгъу фэхуыгъ, лъэпкъ искусствэм кӀэлэ ныбжыкӀэхэр хэцэгъэнымкӀэ ишӀуагъэ ригъэкӀыгъ.

— Рустем ары ятӀонэрэ сэ-нэхьатыр сэзыгъэгъотыгъэр, — еӀо К. Нэгэрэкъом. — Ыгу лъэп-къым кызырӀэфытеорэр кы-хэщэу сигъэгъушӀуагъ.

Лышэ Рустемрэ Нэгэрэкъо Казбекрэ яздэгъушыӀэгъу кыыхэт-

ЕплъыкӀэхэр

ШӀэныгъэлэжхэу Бырсыр Ба-турбий, Унэрэкъо Мирэ, ЕмыкӀ Нурджанэ, тхакӀоу Енэмыкъо Мэулид, Тыркуем кыкӀыжыгъэхэ Едыдж Мэмэт, Чэтэо Ибрахым, МэшфэшӀу Нэдждэт, Бажъ Кая, нэмыкӀхэм хьакӀэщым еплъыкӀэу фыряӀэр игъэкӀотыгъэу къалонэу игъо ифагъэхэп. Сирием шапӀу-гъэу Лыбзыу Шан пшъэшъэ ищыгъ. Адыгъ шъуашэр щыгъ. Лъэпкъ искусствэм яунагъо зэ-рэфэщагъэр тэшӀэ. Шан Мыекъуа-пэ щеджэ, я 9-рэ классым ис. Пчыхъэзэхьхэм щызэхихыгъэр ипшъэшъэгъухэм къафилотэжы-шӀоигъу. К. Нэгэрэкъом готэу нэпэепл сурэтэу тырахыгъэр гукъэкӀыжышӀоу иӀэшт. Осмэн Нурие тильэпкъ шъуашэу цыгъым къыриӀуапӀэ шӀоигъуагъэр макӀэп. ХьакӀэщым щилӀэгъугъэм шӀэ-ныгъэ хихынэу елытэ.

«Джэныкъо машӀом» иорэдхэр

Ансамблэу «Джэныкъо ма-шӀом» лъэпкъ орэдхэр къелох.

Зэхэзыщагъэр ыкӀи кыдзэы-гъэкӀырэр:

Адыгъ Республи-кэм лъэпкъ ӀофхэмкӀэ, ӀэкӀыб къэралхэм ащы-псэурэ тильэпкъэгъу-хэм адыряӀэ зӀпхы-ныгъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жъугъэм иамал-хэмкӀэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыӀэр:
385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшгъэдэкӀыжъ зы-хьырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын ӀофхэмкӀэ, телерадиокъэтын-хэмкӀэ ыкӀи зӀлты-ӀэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чӀыпӀэ гъэлоры-шӀапӀэ, зэраушыхьа-тыгъэ номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкӀэмкӀи пчъагъэр
5063

Индексхэр
52161
52162

Зак. 129

Хэутыным
ушыкӀэштхэнэу щыт
уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкӀэштхэгъэхэ
уахътэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор
шъхьалэр
Дэробэ Тимур

Редактор шъхьалэм
иапэрэ гуадзэр

МэщӀэкъо
Саид

ПшгъэдэкӀыжъ
зыхьырэ
секретары
Гъогъо
Зар